

29. lekce:

Pěšcové koncovky

- vzdálený a krytý volný pěšec

V této lekci se naučíme:

- Vzdálený volný pěšec!
- Krytý volný pěšec!
- Všechno si důkladně procvičíme!
- Zahrajeme si šachovou hru
Tři zámky na cestě k vítězství!

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
 Vzdálený volný pěšec dokáže krásně odlákat soupeřova krále.

Bílý na tahu

.....
h5+ 1-0

Bílý na tahu

.....
a5 1-0

Černý na tahu

.....
b5 0-1

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
Uděláme soupeři vzdáleného smutného krále a pak snadno zvítězíme.

Bílý na tahu

.....
h4 1-0

Bílý na tahu

.....
a4 1-0

Černý na tahu

.....
a5 0-1

Černý na tahu

.....
Ke4 0-1

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
 Krytý volný pěšec drží soupeřova krále jako pejska na vodítku.

Bílý na tahu

.....
Ke3 1-0

Bílý na tahu

.....
Kf3 1-0

Černý na tahu

.....
Kb6 0-1

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
Někdy můžeme krytého volného pěšce výhodně obětovat.

Bílý na tahu

c7 1-0

Bílý na tahu

Kf3 1-0

Černý na tahu

Ke6 0-1

Černý na tahu

d3 0-1

Napište postup, jak si vytvoříme vzdáleného volného pěšce.
 Vytvoření vzdáleného volného pěšce nám přinese velkou výhodu.

Bílý na tahu

1.a4 Ke6 2.Kg5 Kf7
 3.b4 Kg7 4.a5 bxa5 6.bxa5

Bílý na tahu

1.c5+ bxc5+
 ...2.Kc4 Kc7 3.Kxc5 ...

Černý na tahu

1...h6 2.Kd2 g6
 3.Kc2 h5 4.gxh5 gxh5

Napište postup, jak si vytvoříme krytého volného pěšce.
 Krytý volný pěšec je většinou ještě silnější než vzdálený volný pěšec.

Bílý na tahu

b4

Bílý na tahu

e5

Černý na tahu

1...c4 2.dxc4 dxc4

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
Vzdálený a krytý volný pěšec jsou v koncovkách velmi silné zbraně!

Bílý na tahu

Kc2 1-0

Bílý na tahu

Ke3 1-0

Černý na tahu

b5 0-1

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
Hodnocení pozice vždy závisí na přesné situaci na šachovnici.

Bílý na tahu

e6 1-0

Bílý na tahu

b4 1-0

Černý na tahu

h5 0-1

Černý na tahu

a4 0-1

Tři zámky na cestě k vítězství

Naši pěšci si dali náročný úkol, aby aspoň jeden z nich došel až na poslední řadu do cíle.

Při svém úkolu musí pěšci spolupracovat a pomáhat si! Každému stojí v cestě zámek, který musí odemknout všichni tři pěšci najednou.

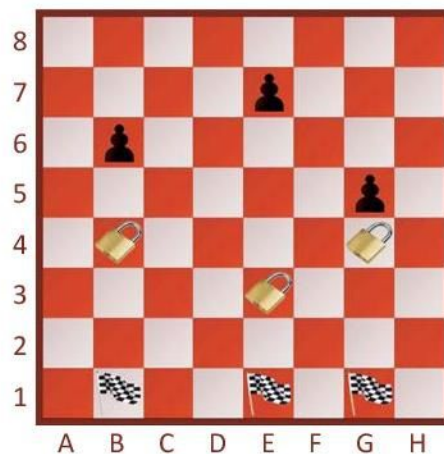
Dojděte svými pěšci k zámkům a pak jedním z nich až do cíle. Za kolik tahů to dokážete?

Za kolik tahů zvládnete dojít jedním pěšcem do cíle?

9 tahů

Za kolik tahů zvládnete dojít jedním pěšcem do cíle?

8 tahů

30. lekce:

Dáma proti pěšci v koncovce

V této lekci se naučíme:

- Boj dámy proti středovému a proti jezdcovému pěšci!
  - Boj dámy proti věžovému pěšci!
  - Boj dámy proti střelcovému pěšci!
  - Všechno si důkladně procvičíme!
    - Zahrajeme si šachovou hru
Mocná bojovnice dáma!

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
 Středoví pěšci (na sloupcích "d" a "e") nemají proti dámě šanci.

Bílý na tahu

Kg6 1-0

Bílý na tahu

Dd3+ 1-0

Černý na tahu

De6 0-1

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
Ani jezdcoví pěšci (na sloupcích "b" a "g") proti dámě neuspějí!

Bílý na tahu

Dd4 1-0

Černý na tahu

Dc1+ 0-1

Bílý na tahu

Dc2 1-0

Černý na tahu

Df6+ 0-1

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
 Věžoví pěšci (na sloupcích "a" a "h") nabízejí dobré patové možnosti.

Bílý na tahu

Ka8 1/2

Bílý na tahu

Kg8 1/2

Černý na tahu

Kb1 1/2

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
Když dáma obsadí pole proměny nebo když je král blízko, zvítězíme!

Bílý na tahu

Dh1 1-0

Černý na tahu

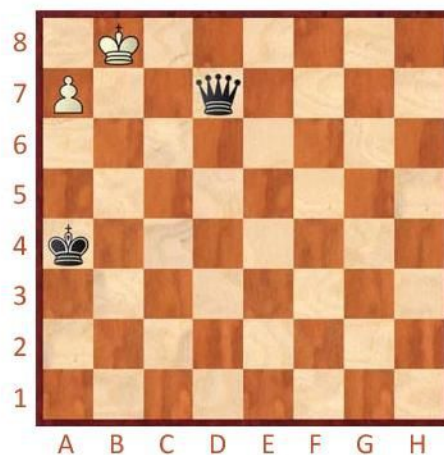
De5 0-1

Bílý na tahu

Kd3 1-0

Černý na tahu

Kb5 0-1

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
 I střelcoví pěšci (na sloupcích "c" a "f") mají díky patu remízové šance.

Bílý na tahu

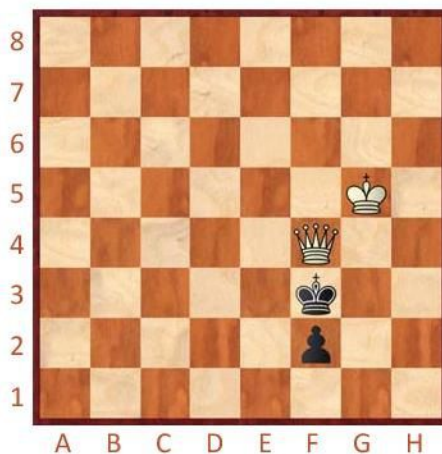
Ka8 1/2

Bílý na tahu

Kh7 1/2

Černý na tahu

Kg2 1/2

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
Dáma na poli proměny nebo blízký král však slaví úspěch i tady!

Bílý na tahu

Dg5 1-0

Černý na tahu

Kg6 0-1

Bílý na tahu

De2 1-0

Černý na tahu

Kb5 0-1

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
 Středoví a jezdcoví pěšci = prohra. Věžoví a střelcoví = remízové šance.

Bílý na tahu

Df7+ 1-0

Bílý na tahu

h7 1/2

Černý na tahu

Ka1 1/2

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
Vždy ale záleží na přesném posouzení situace na šachovnici!!

Bílý na tahu

.....
Kg4 1-0

Černý na tahu

.....
d2 1/2

Bílý na tahu

.....
Kb4 1-0

Černý na tahu

.....
c1-J+ 1/2

Mocná bojovnice dáma

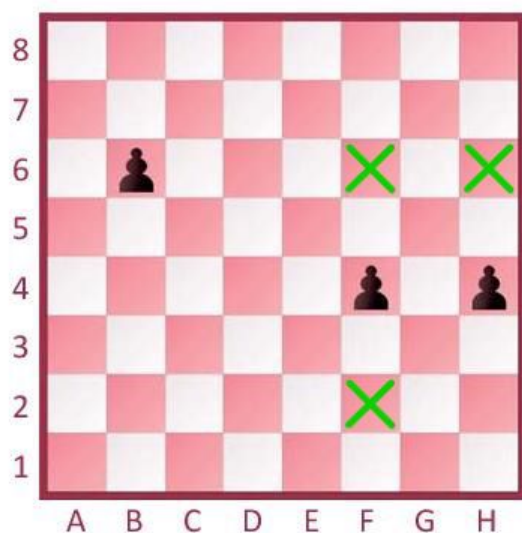

Dáma je nejsilnější a nejmocnější bojovnice na celé šachovnici, ale také si ráda hraje!

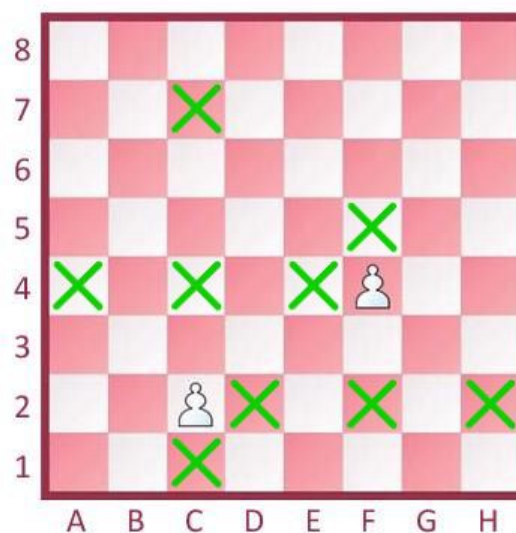
V našem malém cvičení si hraje se soupeřovými pěšci. Snaží se najít všechna pole, ze kterých by napadala všechny pěšce najednou.

Najděte a označte křížky všechna taková pole a napište, kolik takových polí je.

Označte křížky všechna správná pole a napište, kolik jich je!

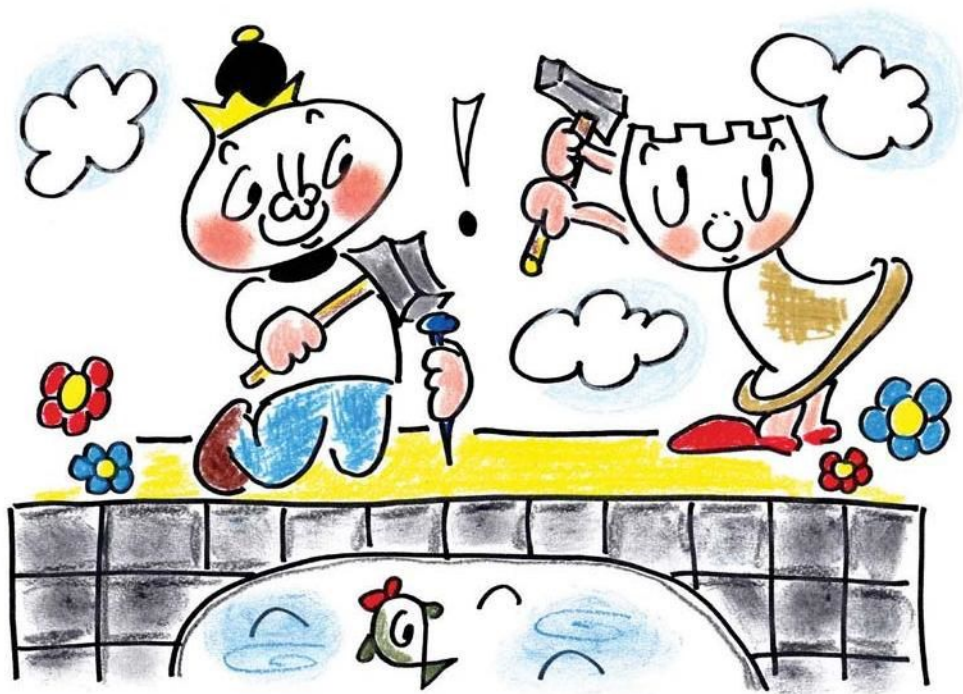

Označte křížky všechna správná pole a napište, kolik jich je!

31. lekce: ■ ■ ■

Věžové koncovky - postavení mostu

V této lekci se naučíme:

- Philidorova obrana 6. řady!
  - Postavení mostu!
- Procvičíme si věžové koncovky!
- Král a věž proti králi a pěšci!
- Zahrajeme si šachovou hru Stavitelé mostů!

Pod každý diagram napište, jakým tahem vybojujeme remízu.
Philidorova obrana 6. řady (u bílého 3. řady) je nejlepší obranou.

Bílý na tahu

Va3

Bílý na tahu

Kf2

Černý na tahu

Va6

Pod každý diagram napište, jakým tahem vybojujeme remízu.
Jakmile soupeř postoupí pěšcem dopředu, šachujeme ho věží zezadu.

Bílý na tahu

Vb8+

Bílý na tahu

Va8

Černý na tahu

Va1

Černý na tahu

Kd7

Pod každý diagram napište, jakým tahem vybojujeme vítězství.
 Most nás ochrání před šachováním a pomůže prosadit pěšce do dámy.

Bílý na tahu

Vc4

Bílý na tahu

Kd6, Kf6

Černý na tahu

Ke2

Pod každý diagram napište, jakým tahem vybojujeme vítězství.
Nejdřív vykopeme základy, pak vztyčíme pilíře, pak dostavíme most!

Bílý na tahu

Vf4

Bílý na tahu

Vc2+

Černý na tahu

Ve5

Černý na tahu

Ve7+

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
Hledáme způsob, jak svého pěšce bezpečně protlačit na pole proměny.

Bílý na tahu

Kd8 1-0

Bílý na tahu

Vd5 1-0

Černý na tahu

Vd4+ 0-1, Vd1 0-1

Černý na tahu

Kd2 0-1

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
 Základním krokem k vítězství je odřezaný král soupeře!

Bílý na tahu

.....
Va8+ 1-0

Bílý na tahu

.....
Kb7 1-0, Kd7 1-0

Černý na tahu

.....
Ve1 0-1

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
 Král a věž se snaží pokrýt pole proměny dřív, než na něj dojde pěšec.

Bílý na tahu

Kb5 1-0

Bílý na tahu

Kg5 1-0

Černý na tahu

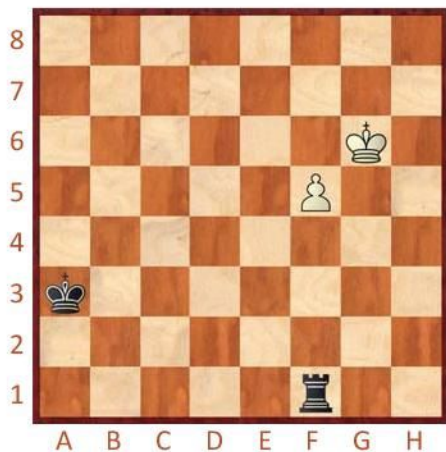

Vc1 0-1, Kg4 0-1

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
Vždycky pečlivě zvažujeme možnosti obou stran!

Bílý na tahu

f6 1/2

Bílý na tahu

Ke5 1-0

Černý na tahu

Va4 0-1

Černý na tahu

Kb5 1/2

Stavitelé mostů

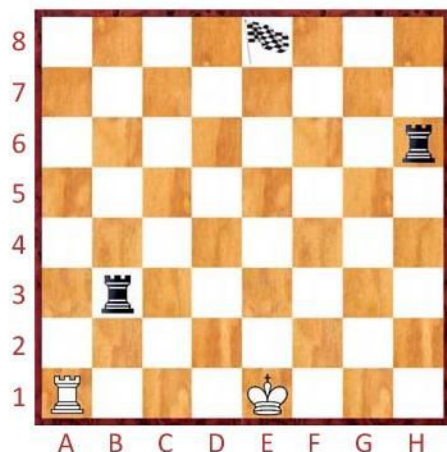

Klíčem k úspěchu ve světě šachu je naučit své figurky spolupracovat! Král a věž dovedou společně stavět krásné a užitečné mosty.

Naším úkolem je dojít králem do cíle, na své cestě však král nesmí vstoupit na žádné pole, které je napadené věží soupeře.

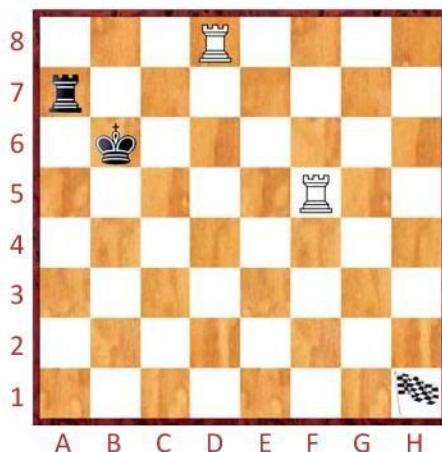
Proto musí králi pomoci jeho kamarádka věž, která ohrožené sloupce či řady překryje a umožní svému králi projít.

Za kolik tahů dovedete králem s pomocí věže dojít až do cíle?

11 tahů

Za kolik tahů dovedete králem s pomocí věže dojít až do cíle?

13 tahů

32. lekce:

Věžové koncovky - základní principy

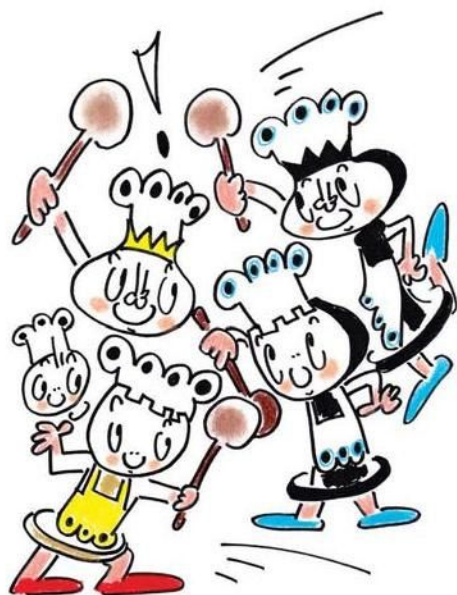
V této lekci se naučíme:

- Zajímavé obraty ve věžových koncovkách!
- Věž musí být pohyblivá a aktivní!
  - Věž patří za pěšce!
- Král blokuje postup volného pěšce soupeře!
- Zahrajeme si šachovou hru Strašidelná věž!

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
Věžové koncovky nabízejí mnoho zajímavých obrátů!

Bílý na tahu

Vb8+ 1-0

Bílý na tahu

Vh8 1-0

Černý na tahu

Vh1 0-1

Pod každý diagram napište, co byste zahráli a jak partie dopadne.
Největší silou (nejen) ve věžových koncovkách jsou volní pěšci!

Bílý na tahu

Vg5+ 1-0

Černý na tahu

Vxa7 0-1

Bílý na tahu

Vd8+ 1-0

Černý na tahu

Vc1 0-1

Pod každým diagramem zakroužkujte tah, který byste doporučili.
Věž má být aktivní a pohyblivá!

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Vc1 1.c4 **1.Ve7+**

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Vd4 1.Vd7 1.Vf1

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Vc1+ **1...Vc4** 1...Vb8

Pod každým diagramem zakroužkujte tah, který byste doporučili.
 Za aktivitu a pohyblivost své věže rádi obětujeme i pěšce.

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.a3 **1.Vd1** 1.a4

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Va7 1...Kf6 **1...Vc6**

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Vg1 1.Ve5 **1.d5**

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Ve8 1...Kf6 1...b6

Pod každým diagramem zakroužkujte tah, který byste doporučili.
Věž patří za volného pěšce!

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.h5 1.Vg1 **1.Vh1**

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Vxd6 1.Kg2 **1.Vb1**

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Va5 1...Vc4 1...Vc2

Pod každým diagramem zakroužkujte tah, který byste doporučili.
 Zezadu věž nejlépe podporuje vlastního pěšce a nejmíc zlobí soupeřova!

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Ve2 **1.Vc4** 1.Ve8+

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Vc1+ 1...Vc7 **1...Va2**

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.f5 1.d5 **1.Vh6**

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Vh8 1...h3 1...Vc8

Pod každým diagramem zakroužkujte tah, který byste doporučili.
Volné pěšce soupeře blokujeme králem, věž musí být aktivní!

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Vxf7 **1.Kc1** 1.Vg1

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Vxg4 1.Vh2 **1.Kf2**

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Kc6 1...Ke6 1...Kc8

Pod každým diagramem zakroužkujte tah, který byste doporučili.
Aktivní král podporuje rychlý postup svých pěšců!

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Kxe5 1.Kc4 **1.Ke6**

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Kb3 1...Kxc3 1...Vh2

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Vh6 **1.Kg5** 1.Kf4

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Ke5 1...Va2 **1...Kd3**

Strašidelná věž

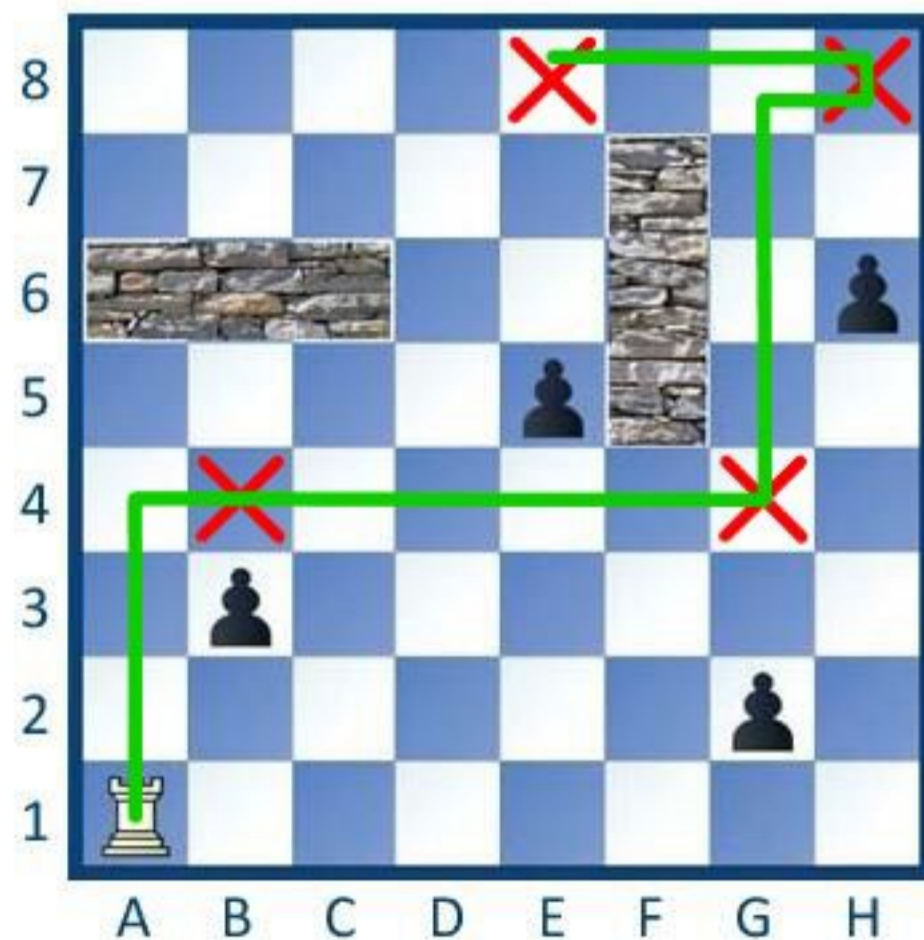

Ve věži našeho hradu straší!
Malí pěšácci si přišli hrát,
ale naše strašidelná věžka
jim chce jejich hraní překazit.

Věž chce na každého pěšce
bafnout pěkně zezadu.
Nebude pěšce brát, stačí když
je zezadu napadne a vyleká.

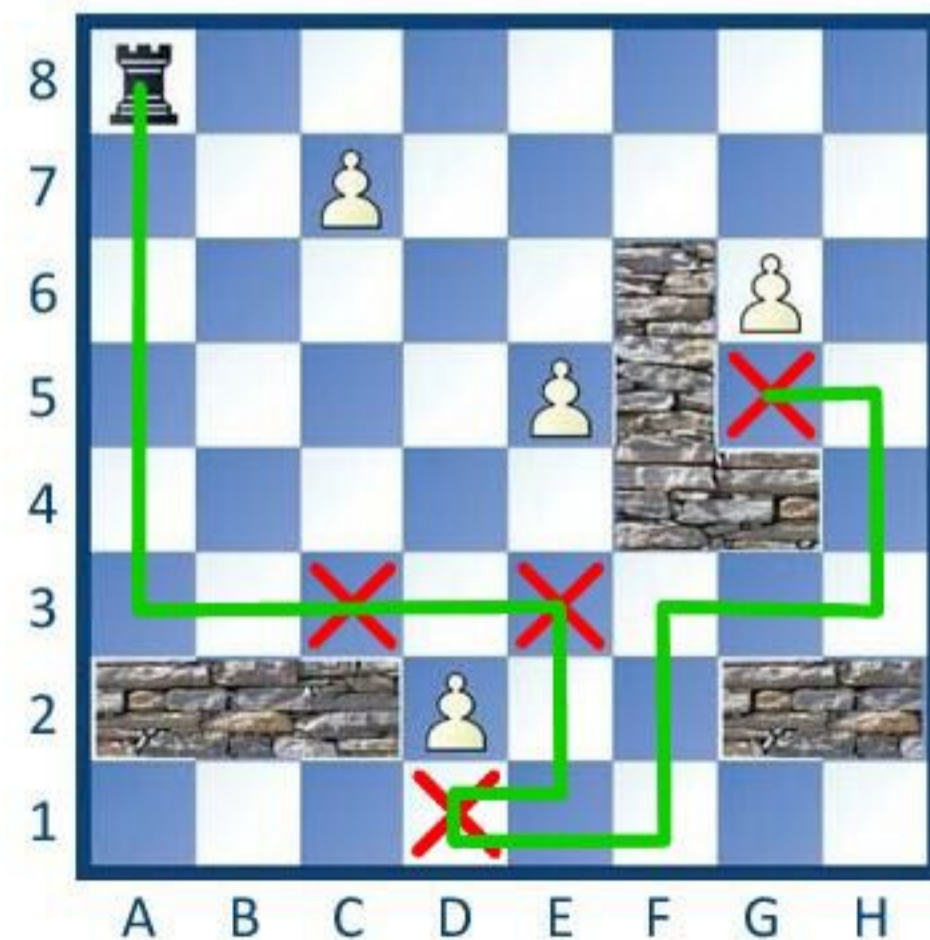
Vyznačte cestu strašidelné věžky,
jak za co nejméně tahů
vyleká zezadu všechny pěšce,
pěkně jednoho po druhém.

Vyznačte cestu bílé strašidelné věžky.
Za kolik tahů vyleká všechny pěšce?

6 tahů

Vyznačte cestu černé strašidelné věžky.
Za kolik tahů vyleká všechny pěšce?

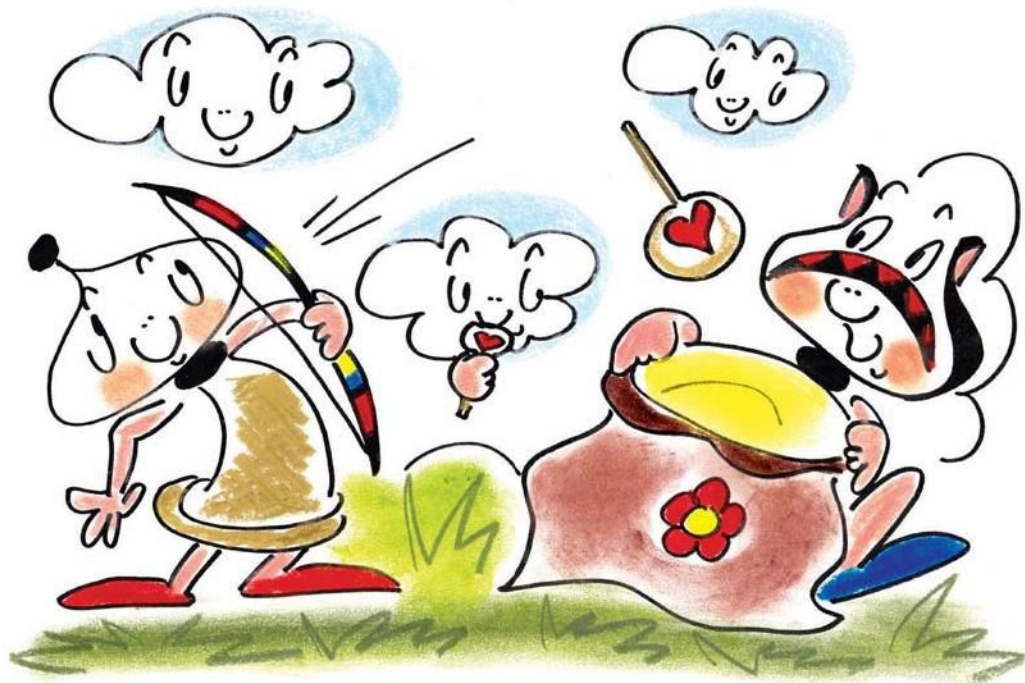

10 tahů

33. lekce: ■ ■ ■

Střelec proti jezdcí v koncovce

V této lekci se naučíme:

- Aktivní a pasivní střelec!
- Aktivní a pasivní jezdec!
- Střelec má rád otevřenou pozici a hru na obou křídlech!
- Jezdec má rád zablokovanou pozici a hru na jednom křídle!
- Zahrajeme si šachovou hru Střelec, nebo jezdec!

Pod každý diagram napište, jestli je střelec aktivní, nebo pasivní.
 Aktivní střelec má volné diagonály a nezavazí mu vlastní pěšci.

Je střelec d4 aktivní, nebo pasivní?

aktivní

Je střelec c1 aktivní, nebo pasivní?

pasivní

Je střelec e6 aktivní, nebo pasivní?

aktivní

Pod každý diagram napište, jestli je jezdec aktivní, nebo pasivní.
 Aktivní jezdec je pohyblivý, má opěrné body a dobré cíle útoku.

Je jezdec e5 aktivní, nebo pasivní?

aktivní

Je jezdec a4 aktivní, nebo pasivní?

pasivní

Je jezdec g6 aktivní, nebo pasivní?

pasivní

Pod každý diagram napište, jestli je lepší stělec, nebo jezdec.
 Na velkém prostoru je lepší stělec, na menším prostoru jezdec.

Je lepší stělec, nebo jezdec?

..... jezdec .....

Je lepší stělec, nebo jezdec?

..... stělec .....

Je lepší stělec, nebo jezdec?

..... stělec .....

Pod každý diagram napište, jestli je lepší střelec, nebo jezdec.
 Střelec je lepší v otevřené pozici, jezdec v zablokované pozici.

Je lepší střelec, nebo jezdec?

.....
 střelec

Je lepší střelec, nebo jezdec?

.....
 jezdec

Je lepší střelec, nebo jezdec?

.....
 jezdec

Je lepší střelec, nebo jezdec?

.....
 střelec

Pod každým diagramem zakroužkujte tah, který byste doporučili.
 Při hře na obou křídlech je střelec mnohem silnější než jezdec!

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.h6 1.Kf6 **1.Sxa2**

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.g4 1.Kc2 1.Sc7

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Sd5 **1...Sxa2** 1...b3

Pod každým diagramem zakroužkujte tah, který byste doporučili. Střelec má dlouhé nohy a dokáže působit na obě křídla zároveň.

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Kd3 **1.b6** 1.Kf2

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Se1 1.g4 **1.Se5**

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Kc5 1...c5 1...Ke6

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Kb3 **1...Sxd1** 1...Kxd4

Pod každým diagramem zakroužkujte tah, který byste doporučili.
 Při hře na jednom křídle je obratný jezdec silnější než střelec!

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Kb7 **1.Jb6+** 1.Je5+

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Jc5 1.b4 1.Jf4

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Jb1+ 1...g6 **1...Jxe2**

Pod každým diagramem zakroužkujte tah, který byste doporučili.
Šikovní skoky jezdců mají na malém prostoru velikou sílu.

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Jh6 1.Jf6 1.Kf6

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.h7 1.Jf3 1.Jb5+

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Kxh4 1...Jxg2 1...Jf5+

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Je5 1...h4 1...Jh4

Střelec, nebo jezdec?

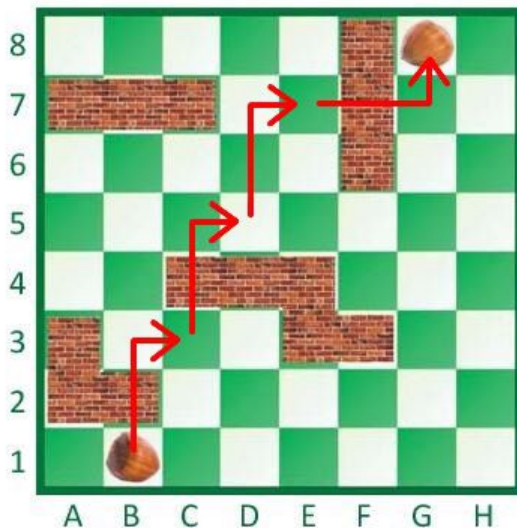

Střelec i jezdec jsou šikovní figury, které se spolu občas hádají, která z nich je v dané pozici silnější.

Na našich dvou diagramcích mezi sebou uspořádaly závody. Snaží se doběhnout co nejrychleji od jednoho oříšku k druhému.

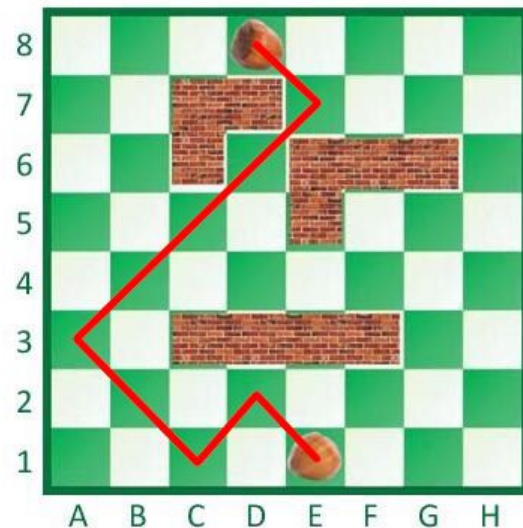
V cestě jim stojí překážky, které je omezují v pohybu. Která figura zvládne trasu za méně tahů a za kolik?

Zvládne trasu mezi dvěma oříšky za méně tahů střelec, nebo jezdec?

..... jezdec, 4 tahů .....

Zvládne trasu mezi dvěma oříšky za méně tahů střelec, nebo jezdec?

..... střelec, 5 tahů .....

34. lekce: ■ ■ ■

Koncovky stejnobarevných střelců

V této lekci se naučíme:

- Působnost střelců - dobrý a špatný střelec!
- Rozestavení pěšců ve střelcových koncovkách!
  - Postavení králů - aktivní a pasivní král!
  - Všechno si důkladně procvičíme!
- Zahrajeme si šachovou hru Střelecké závody!

Pod každý diagram napište, který střílec je dobrý a který špatný.
V celé šachové partii střílec touží po volnosti a rád útočí!

Je střílec d5 dobrý, nebo špatný?

Sd5 **dobrý**

Jsou střelci b2 a d6 dobří, nebo špatní?

Sb2 **špatný** Sd6 **dobrý**

Jsou střelci d3 a f7 dobří, nebo špatní?

Sd3 **dobrý** Sf7 **špatný**

Pod každý diagram napište, který střelec je dobrý a který špatný.
Špatný střelec je omezený v pohybu vlastními pěšci.

Je střelec d7 dobrý, nebo špatný?

Sd7 **špatný**

Jsou střelci c4 a g4 dobří, nebo špatní?

Sc4 **špatný** Sg4 **dobrý**

Jsou střelci e3 a e7 dobří, nebo špatní?

Se3 **dobrý** Se7 **špatný**

Pod každý diagram napište, jestli stojí lépe bílý, nebo černý.
Aktivní a pohyblivý střelec je v koncovce velkou výhodou.

Stojí lépe bílý, nebo černý?

bílý

Stojí lépe bílý, nebo černý?

černý

Stojí lépe bílý, nebo černý?

bílý

Pod každým diagramem zakroužkujte tah, který byste doporučili.
 Střelec rád útočí na slabé pěšce soupeře!

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.a4 1.Kf2 **1.Sg5**

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Sf5 **1...Sd5** 1...Sh3

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.f5 1.Ke3 1.Sd5

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Kc5 1...Sc8 **1...b4+**

Pod každý diagram napište, jestli stojí lépe bílý, nebo černý.
Volní pěšci jsou síla, naopak pěšcové slabiny jsou dobrým cílem útoků.

Stojí lépe bílý, nebo černý?

bílý

Stojí lépe bílý, nebo černý?

bílý

Stojí lépe bílý, nebo černý?

černý

Pod každým diagramem zakroužkujte tah, který byste doporučili.
 Prosazení volného pěšce do dámy je nejdůležitějším cílem koncovky.

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.e8D+ **1.Sc4+** 1.Sh5

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Kxg5 1...Se7 **1...d4**

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Sd2 1.Kf3 **1.Sa5**

Který tah byste **černému** doporučili?

1...f2 1...Sd5 1...g2

Pod každý diagram napište, jestli stojí lépe bílý, nebo černý.
Aktivní král je v koncovce silnou a mocnou figurou!

Stojí lépe bílý, nebo černý?

.....
černý

Stojí lépe bílý, nebo černý?

.....
bílý

Stojí lépe bílý, nebo černý?

.....
černý

Pod každým diagramem zakroužkujte tah, který byste doporučili.
Mezi pěšci soupeře se král chová jako nenasycný Otesánek!

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.Kf4 1.Sf3 **1.Kd5**

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Kf2 1...g5 1...Sxg4

Který tah byste **bílému** doporučili?

1.b4 **1.Sc6** 1.Kf4

Který tah byste **černému** doporučili?

1...Sa3 1...Sd6 **1...Sxe1**

Střelecké závody

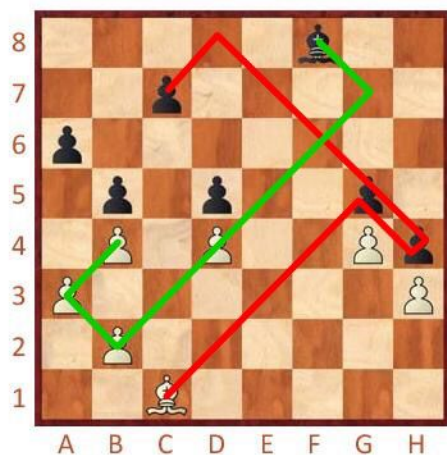

Hbití střelci velmi rádi útočí na soupeřovy nechráněné pěšce. Naopak jejich vlastní pěšci je omezují v pohybu.

Na našich dvou diagramcích spolu bílý a černý střelec závodí, kdo dokáže za pět tahů sebrat více soupeřových pěšců.

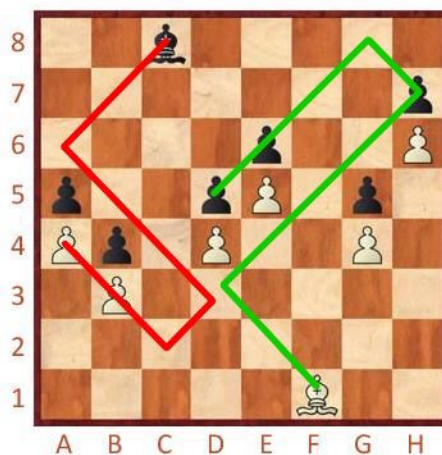
Střelci se navzájem brát nebudou, ale nesmí vstoupit na žádné pole, které je kryté soupeřovým pěšcem.

Který střelec dovede za pět tahů sebrat více soupeřových pěšců?

.....**černý, 4 pěšce**.....

Který střelec dovede za pět tahů sebrat více soupeřových pěšců?

.....**bílý, 3 pěšce**.....